



w sprawie wniosku Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.242.2023.KR.3

#### § 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

**utrzymuje w mocy uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 753/2023 z dnia 7 września 2023 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.242.2023.KR.3**

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.242.2023.KR.3 nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 753/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 września 2023 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Założone dla zajęć efekty uczenia się nie obejmują pełnych treści szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. z 2021 r. poz. 890 z późn. zm.). Pominięte zostały efekty dotyczące praktyk związane z zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz z niepełnosprawnością intelektualną.

#### **Stanowisko Uczelni**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że przeanalizowała uczenia się na kierunku pedagogika specjalna w odniesieniu do szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu



nauczyciela pedagoga specjalnego. Uzupełniono zestaw efektów uczenia się o efekty dotyczące praktyk związane z zaburzeniami ze spektrum autyzmu oraz z niepełnosprawnością intelektualną. W załączniku nr 1 przedstawiono wszystkie efekty uczenia się dla wnioskowanego kierunku.

W załączniku nr 8 przedstawiono uchwałę Senatu Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi z dnia 26 września 2023 r. w sprawie zatwierdzenia programu studiów na kierunku pedagogika specjalna na jednolitych studiach magisterskich o profilu praktycznym w Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

#### Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Wnioskodawca w zapisach załącznika 1 dosłownie skopiował efekty ujęte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Jednak istotą wdrożenia efektów ujętych w standardzie nie jest ich powielenie, lecz zoperacjonalizowanie w zapisach poszczególnych sylabusów.

Analiza przygotowanego przez Uczelnię nowego wykazu efektów oraz zapisów w sylabusach przynosi następujące wnioski:

Nie wszystkie efekty uczenia się zostały uszczegółowione w sylabusach konkretnych zajęć jako ich efekty, np. dla specjalności *edukacja i rehabilitacja osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu* w części E.1.A. wskazano: „absolwent zna i rozumie: medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu (...) podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii”. Zaś w części E.1A.U1: absolwent potrafi „analizować medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; analizować anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; analizować zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności sprzężone, podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii”. Tymczasem w programie studiów nie znalazły się zajęcia dedykowane treściom wyznaczonym przez te efekty. W zestawie zajęć nie ujęto ani podstaw psychiatrii, ani psychopatologii czy nieneurotyczności.

Przykładowo w przypadku zajęć *psychologia kliniczna* występują efekty uczenia się z zakresu wiedzy: student „definiuje pojęcie normy i patologii, trudności i zaburzeń psychicznych” (W01) oraz „charakteryzuje wybrane problemy kliniczne: stres, choroba przewlekła, niepełnosprawność, zaburzenie” (W02). Natomiast w efektach dotyczących umiejętności wskazano „analizuje różne sytuacje nawiązywania kontaktu interpersonalnego i diagnostycznego z osobami z trudnościami oraz z zaburzeniami” oraz „interpretuje (nadaje znaczenie) opisywanym zachowaniom i symptomom wskazującym na patologiczne”. Wyraźnie nie ujęto w powyższych efektach przypisanych do zajęć, zakresu znaczenia efektów specjalnościowych, przywołanych wyżej. Ogół uchybień dotyczących nowego kompletu efektów uczenia się potwierdza nieadekwatność treści przypisanych do poszczególnych zajęć, do kierunkowych efektów uczenia, co prowadzi do wniosku o niemożliwości ich osiągnięcia.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca



2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, ponieważ nie uwzględniają najnowszego stanu wiedzy w zakresie pedagogiki specjalnej i pomijają część kompetencji opisanych w standardzie kształcenia. Przykładowo w grupie zajęć D.5 standardu (załącznik nr 3) organizacja edukacji włączającej treści dwóch zajęć - *organizacja pracy placówek edukacyjnych* oraz *prawo oświatowe i prawa dziecka* - nie dotyczą bezpośrednio organizacji edukacji włączającej. W grupie zajęć specjalnościowych dotyczących specjalności *edukacja osób ze spektrum autyzmu* nie ma treści, dotyczących specyfiki funkcjonowania w zależności od stopnia nasilenia zaburzenia.

#### Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że skorygowano część treści programowych, tak aby uwzględniały najnowszy stan wiedzy w zakresie pedagogiki specjalnej i zawierały wszystkie kompetencje opisane w standardzie kształcenia. Ponadto zajęcia na specjalności *edukacja osób ze spektrum autyzmu* uzupełniono o treści dotyczące specyfiki funkcjonowania w zależności od stopnia nasilenia zaburzenia. W załączniku nr 2 przedstawiono pełny zestaw kart zajęć na kierunku pedagogika specjalna.

#### Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Z zestawu zajęć Wnioskodawca usunął dwa wskazane w uchwale PKA jako nie dotyczące grupy zajęć dedykowanych edukacji włączającej, lecz konkluzja dotycząca pomijania kompetencji wskazanych w standardzie w zakresie poszczególnych zajęć nadal jest aktualna.

Dla zajęć *metodyka kształcenia i wychowania przedszkolnego dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu - 1* wskazano w sylabusie następujące treści:

„Wykłady: Podstawy prawne kształcenia i wychowania przedszkolnego dzieci ze spektrum autyzmu; Diagnoza spektrum autyzmu w wieku przedszkolnym. Współpraca specjalistów w przedszkolu; Metody pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym ze spektrum autyzmu; Dokumentacja dziecka ze spektrum autyzmu w przedszkolu (orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia); Pomoce edukacyjne i terapeutyczne wykorzystywane w pracy z dziećmi ze spektrum autyzmu w przedszkolu; Wspomaganie rodziców dziecka ze spektrum autyzmu w przedszkolu”. Te treści mają być realizowane w oparciu o następującą literaturę przedmiotu:

1. Adamek I., Projektowanie i modelowanie edukacji zintegrowanej, Kraków 2002
2. Adamowicz M., Olczak A., Pedagogika przedszkolna. Oblicza i poszukiwania. Toruń 2014
3. Filipiak E., Rozwijanie zdolności uczenia się. Z Wygotskim i Brunerem w tle, Sopot 2012
4. Gruszczyk – Kolczyńska E., Zielińska E., Nauczycielska diagnoza gotowości do podjęcia nauki szkolnej. Kraków 2011.
5. Karbowniczek J., Kwaśniewska M., Surma B., Podstawy pedagogiki przedszkolnej z metodyką. Kraków 2012
6. Klus-Stańska D. (red.), (Anty)edukacja wczesnoszkolna, Kraków 2014
7. Klus-Stańska D., Bronk D., Malenda A. (red.), Pedagogika wczesnej edukacji. Dyskursy, problemy, otwarcia, Warszawa 2012
8. Klus-Stańska D., Szczepka-Pustkowska M. (red.) Pedagogika wczesnoszkolna – dyskursy, problemy, rozwiązania. Waip, Warszawa 2009



9. Kopaczyńska I., Ocenianie szkolne wspierające rozwój ucznia, Kraków 2004  
10. Lemańska – Lewandowska E., Nauczyciel a dyscyplina w klasie szkolnej. Bydgoszcz 2013  
11. Żylińska M., Neurodydaktyka., Nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi. Toruń 2013  
Ani jedna z pozycji literatury podstawowej nie nawiązuje do zakresu treści wskazanych na wykładach czy ćwiczeniach. Co więcej, ocenianie szkolne czy nauczyciel a dyscyplina w klasie w ogóle nie dotyczą edukacji małego dziecka, która jest tematem tych zajęć. W treściach skupiono się jedynie na okresie przedszkolnym. W zakresie zajęć modułu EA2 brakuje zatem metodyki pracy z dzieckiem ze spektrum autyzmu realizowanej w klasach I-III.  
W przypadku zajęć *metodyka kształcenia i wychowania szkolnego uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu* ujęto treści dla II etapu edukacji i szkoły ponadpodstawowej. A zatem istotny fragment treści metodycznych został w treściach programowych całkowicie pominięty. Co więcej – w sylabusie dedykowanym II etapowi edukacji pojawiły się pozycje literaturowe nieadekwatne, a bardziej potrzebne w semestrze wcześniejszym (gdzie się nie znalazły w wykazie): np. Gałka U., Pęczkowska E., Dziecko z autyzmem w szkole i przedszkolu. Centrum Metodyczne Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej. Warszawa 2009. Dowodzi to nieprawidłowego sporządzania zakresu literatury podstawowej dla danych zajęć.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. Uczelnia nie uwzględniła przepisów standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego dotyczącego minimalnej ogólnej liczby punktów ECTS programu studiów na kierunku pedagogika specjalna, która powinna wynosić 300 punktów ECTS, w przedstawionym programie jest 299 ECTS.

#### **Stanowisko Uczelni**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że poprawiony harmonogram realizacji programu studiów na kierunku pedagogika specjalna przewidujący 300 ECTS, jakie musi uzyskać student zgodnie z przepisami standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, przedstawiono w załączniku nr 3 do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

#### **Stanowisko Prezydium PKA**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

4. Oszacowanie punktami ECTS zajęć z praktyk zawodowych nie odpowiada średniemu nakładowi pracy, który student powinien poświęcić na osiągnięcie założonych dla tych zajęć efektów uczenia się i wykonania zadań objętych ich programem. Praktyce w wymiarze 150 godzin przypisano tylko 4 punkty ECTS.

#### **Stanowisko Uczelni**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że dokonano zmian w zakresie nieprawidłowego oszacowania punktów ECTS w odniesieniu do zajęć z praktyk zawodowych. W poprawionym harmonogramie realizacji programu studiów na



wnioskowanym kierunku (załącznik nr 3) punkty ECTS odpowiadają średniemu nakładowi pracy, który student powinien poświęcić na osiągnięcie założonych dla tych zajęć efektów uczenia się i wykonania zadań objętych ich programem.

#### **Stanowisko Prezydium PKA**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

5. Nieprawidłowo zaplanowano zajęcia kształtujące umiejętności językowe studentów w zakresie posługiwania się językiem obcym. Zgodnie z informacjami zawartymi we wniosku przewiduje się, że studenci po zakończeniu wszystkich zajęć kształcących w zakresie języka obcego osiągną poziom odpowiadający poziomowi B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego. Pozostaje to w sprzeczności z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, gdzie wskazano, że student kończący jednolite studia magisterskie powinien posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego.

#### **Stanowisko Uczelni**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia w efektach uczenia się (efekt PS\_U05) wskazała, że absolwent pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich na kierunku pedagogika specjalna potrafi „posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Natomiast w karcie zajęć do języka obcego istotnie założono poziom umiejętności B2. Usunięto tę nieprawidłowość, opracowując nową kartę zajęć do języka obcego z wymaganym poziomem B2+ (załącznik nr 2).

#### **Stanowisko Prezydium PKA**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

6. Nie określono specyficznych dla kierunku zasad dyplomowania wskazujących na formę i zakres egzaminu dyplomowego, dyscyplinę lub dyscypliny naukowe, w zakresie których może być przygotowywana praca magisterska z uwzględnieniem z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów.

#### **Stanowisko Uczelni**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przesała uszczegółowione zasady dyplomowania precyzujące formę i zakres egzaminu dyplomowego, dyscyplinę naukową, w zakresie której może być przygotowywana praca magisterska z uwzględnieniem praktycznego profilu studiów. Zasady dyplomowania przedstawiono w załączniku nr 4.



#### Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Uczelnia przedłożyła szczegółowy opis procedury ukończenia studiów i dyplomowania, jednak w zapisach Załącznika 4 brak istotnego elementu procesu dyplomowania, a mianowicie informacji o sposobie i trybie zatwierdzania tematu pracy magisterskiej. Prezydium PKA zważyło nadto, iż zgłoszone przez Uczelnię działania naprawcze dotyczą zmiany sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia. Uczelnia dołączyła kopię Uchwały Senatu nadającej moc wiążącą różnym zmianom w programie studiów, jednak zakres tej uchwały nie objął zmiany sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się, dotyczących procesu dyplomowania.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

7. W proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć.

#### Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że dokonano zmian w obsadzie zajęć. Zapewniono obsadę kadrową opiekunów praktyk zawodowych.

#### Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Szczegółowe informacje dotyczące wad w obsadzie zajęć obejmuje załącznik do niniejszej uchwały.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

8. Wnioskodawca nie zapewnia studentom możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych w sposób zapewniający prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zakres tematyczny zasobów prezentowanych we wniosku nie zawiera najnowszych publikacji w zakresie pedagogiki specjalnej.

#### Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia poinformowała, że Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi od wielu lat realizuje kształcenie na kierunkach: pedagogika (studia pierwszego i drugiego stopnia), pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (studia jednolite magisterskie) oraz psychologia (studia jednolite magisterskie). W celu zapewnienia jakości kształcenia na tych kierunkach zgromadzono w Bibliotece Naukowej AHE w Łodzi klasyczną oraz nowszą i najnowszą literaturę naukową obejmującą zagadnienia znajdujące się w programie wnioskowanej pedagogiki specjalnej, również w zakresie projektowanych specjalności. W załączniku nr 6 przedstawiono pozycje bibliograficzne, którymi Uczelnia dysponuje w momencie składania wniosku, obejmujące lata 2009–2023. Decyzją władz Uczelni zakupiono nowe publikacje z zakresu zagadnień kierunkowych





i specjalnościowych na wnioskowanym kierunku studiów. W załączniku nr 7 przedstawiono: spis zakupionych publikacji z zakresu pedagogiki specjalnej; faktury zakupowe. Władze Uczelni zapewniają, że w przypadku otrzymania pozwolenia na utworzenie studiów na kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich zapewnią środki finansowe na powiększanie zasobów bibliotecznych na potrzeby studentów i wykładowców nowego kierunku.

#### **Stanowisko Prezydium PKA**

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia i informacje o działaniach naprawczych, które niwelują istotę zarzutu. Uczelnia podjęła starania w celu uzupełnienia zasobów bibliotecznych załączając (zał. 7 - wykaz tytułów zakupionych na potrzeby dostępnej studentom biblioteki). Znalazły się w tym wykazie również e-booki zakupione w Wydawnictwie Naukowym PWN.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

**Biorąc pod uwagę utrzymanie w mocy zarzutów 1, 2, 6 i 7 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 753/2023 z dnia 7 września 2023 r.**

#### § 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

#### § 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący  
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Tadeusz Stanisławski